

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

2. SKUPINA : VIII. RAZRED

ŠKOLSKA GODINA: 2015. / 2016.

UTORAK, 26. travnja 2016.

9:00 – 10:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Poštujte pravopisna pravila i pišite pisanim slovima!
5. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
6. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
7. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
8. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadacima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

1. Koja od navedenih organizacija Ujedinjenih naroda je Svjetska zdravstvena organizacija?

- a) FAO
- b) IBRD
- c) IMF
- d) WHO

1	
---	--

2. Što od navedenog ne vežemo uz Lecha Walesu?

- a) poljski političar i sindikalni vođa
- b) predsjednik Republike Poljske
- c) ministar unutarnjih poslova Republike Poljske
- d) Nobelova nagrada za mir

1	
---	--

3. Tko od navedenih osoba nije bio na sastanku 7. listopada 1991. godine kada su zrakoplovi JNA raketirali Banske dvore?

- a) Franjo Tuđman
- b) Borisav Jović
- c) Stjepan Mesić
- d) Ante Marković

1	
---	--

4. Koja od navedenih država postaje članica Europske unije 1986. godine?

- a) Portugal
- b) Irska
- c) Grčka
- d) Velika Britanija

1	
---	--

5. Koju od navedenih odluka nisu donijela sva tri vijeća Sabora Republike Hrvatske na zasjedanju 25. lipnja 1991. godine?

- a) Deklaracija o uspostavi suverene i samostalne Republike Hrvatske
- b) Ustavna odluka o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske
- c) Povelja o pravima Srba i drugih nacionalnosti Republike Hrvatske
- d) Rezolucija o zaštiti ustavnog poretka Republike Hrvatske

1	
---	--

6. Kako se naziva odlikovanje Republike Hrvatske koje se dodjeljuje hrvatskim i stranim državljanima za pokazanu hrabrost i junaštvo u ratu, izravnoj opasnosti ili u iznimnim okolnostima u miru, prikazano na fotografiji?

- a) Red Nikole Šubića Zrinskog
b) Red kneza Domagoja s ogrlicom
c) Red kneza Branimira s ogrlicom
d) Red Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana

1	
---	--

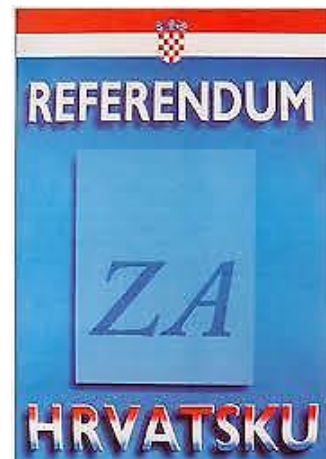
7. Kako se zvao predsjednik Predsjedništva SRH koji na fotografiji čestita novoizabranom predsjedniku Franji Tuđmanu?

- a) Ivo Latin
b) Antun Vrdoljak
c) Josip Manolić
d) Stjepan Mesić

1	
---	--

8. Kojeg je datuma proveden referendum za samostalnu i suverenu Hrvatsku?

- a) 25. travnja 1991.
b) 19. svibnja 1991.
c) 2. svibnja 1991.
d) 19. travnja 1991.

1	
---	--

9. Kako se zove general, zapovjednik 4. (splitske) gardijske brigade, koji je sudjelovao u oslobađanju Knina?

- a) Ivan Korade
b) Ante Gotovina
c) Darko Rukavina
d) Damir Krstičević

1	
---	--

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri ponuđena pojma nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne upisuju.

10. Povežite pojam i njegovo objašnjenje.

3	
---	--

1. _____ apartheid	a) osoba koja izražava nezadovoljstvo društvenim prilikama i zbog toga je proganjan
2. _____ disident	b) uništavanje i razaranje objekta iza crte bojišta
3. _____ kolaboracija	c) politika rasnog podvajanja i ograničavanja prava crnaca
	d) suradnja s okupatorima u zemlji
	e) politika razvijenih zemalja kojom nastoje održati kontrolu u bivšim kolonijama
	f) zaključak, odluka nekog političkog tijela ili skupa

11. Povežite pojam i osobu.

3	
---	--

1. _____ Nobelova nagrada za mir	a) Albert Einstein
2. _____ Nobelova nagrada za književnost	b) Winston Churchill
3. _____ Nobelova nagrada za kemiju	c) Miroslav Krleža
	d) Lavoslav Ružička
	e) Mihail Gorbačov
	f) Marc Bloch

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorom.

12. Koje je predstavničko tijelo 1943. godine donijelo odluku: „Svi spomenuti hrvatski krajevi, tj. Istra, Rijeka, Zadar, anektirani dijelovi Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, Dalmacije i svi jadranski otoci (uključivši ovamo i Lastovo, Cres, Lošinj i druge) priključuju se matici zemlji - Hrvatskoj, ...“?

1	
---	--

_____ (puni naziv)

13. Kako se zove državni tajnik SAD-a koji je nakon Drugog svjetskog rata sastavio plan prema kojem su europske države trebale dobiti veliku novčanu pomoć?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

14. Kako se zvao komunistički pokret u Južnom Vijetnamu kojemu je bio cilj svrgavanje vlade Južnog Vijetnama i ujedinjenje zemlje pod komunističkom vlašću?

1	
---	--

_____

15. U kojem mjestu je 2. svibnja 1991. iz zasjede ubijeno 12 hrvatskih policajaca?

1	
---	--

_____

16. O kome je govorio Albert Einstein kada je izjavio: „Budući naraštaji neće moći vjerovati da je takva osoba od krvi i mesa ikada hodala zemljom.“?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

17. Kojeg se datuma do 2001. godine obilježavao Dan državnosti u Republici Hrvatskoj?

1	
---	--

_____

18. Kako se zvala prva i jedina do sada predsjednica vlade države Izrael?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

19. Tko je rekao: „Hrvatski narode! Braćo i sestre! Stigla nas je najveća nesreća, što jedan narod može stići, a to je – rat!“

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

20. Kako se zvao pokret majki za mir koji je 30. kolovoza 1991. godine održao prosvjedni skup ispred zgrade Komande 5. vojne oblasti?

1	
---	--

_____

IV. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene sadržaje.

21. Upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova kronološki točno poredajte navedene događaje tako da 1. označava najraniji, a 4. najnoviji događaj.

2	
---	--

- A. _____ Međunarodno priznanje Republike Hrvatske
- B. _____ Ustav Republike Hrvatske
- C. _____ Prekid veza sa SFRJ
- D. _____ Hrvatska u OUN-u

22. Upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova kronološki točno poredajte navedene događaje tako da 1. označava najraniji, a 4. najnoviji događaj.

2	
---	--

- A. _____ nuklearna nesreća u Černobilu
- B. _____ operacija „Pustinjska oluja“
- C. _____ Baršunasta revolucija
- D. _____ Praško proljeće

23. Upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova kronološki točno poredajte navedene događaje tako da 1. označava najraniji, a 4. najnoviji događaj.

2	
---	--

- A. _____ prva smotra Zbora narodne garde
- B. _____ Brijunska deklaracija
- C. _____ Erdutski sporazum
- D. _____ osnovan Međunarodni sud za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije

V. U sljedećim zadacima od više ponuđenih kronoloških nizova samo je jedan točan. Zaokružite slovo ispred kronološkog niza koji je točan.

24. Zaokružite slovo ispred kronološki točnog slijeda navedenih događaja:

1	
---	--

- a) Bljesak → Ljeto '95 → Oluja → Skok 2
- b) Ljeto '95 → Bljesak → Skok 2 → Oluja
- c) Bljesak → Skok 2 → Ljeto '95 → Oluja
- d) Bljesak → Ljeto '95 → Skok 2 → Oluja

25. Zaokruži slovo ispred kronološki točnog slijeda navedenih događaja:

- a) Neovisnost Alžira → izbor Karola Jozefa Wojtyle za papu → Osnovan Varšavski pakt → Narodna Republika Hrvatska
- b) Narodna Republika Hrvatska → Osnovan Varšavski pakt → Neovisnost Alžira → izbor Karola Jozefa Wojtyle za papu
- c) Osnovan Varšavski pakt → Narodna Republika Hrvatska → izbor Karola Jozefa Wojtyle za papu → Neovisnost Alžira
- d) izbor Karola Jozefa Wojtyle za papu → Narodna Republika Hrvatska → Osnovan Varšavski pakt → Neovisnost Alžira

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć izvornog povijesnog teksta.

26. Proučite izvorni povijesni tekst i odgovorite na pitanja.

„Podvrgavanje naroda inozemnom podjarmljivanju, dominaciji i eksploataciji predstavlja osporavanje osnovnih prava čovjeka i protivno je povelji Ujedinjenih naroda i znači prepreku unapređenju svjetskog mira i suradnje. Svi narodi imaju pravo na samoopredjeljenje. Sve oružane akcije ili represivne mjere bilo koje vrste, koje su upravljene protiv zavisnih naroda, trebaju prestati da bi im se omogućilo da mirno i slobodno vrše svoje pravo ka potpunoj neovisnosti, a integritet njihovog nacionalnog teritorija treba poštivati.“

- a) Kako se zove dokument iz kojeg potječe povijesni izvor (puni naziv)?

1	
---	--

_____

- b) Kada se obilježava Dan Ujedinjenih naroda (datum)?

1	
---	--

_____

- c) Kako se zvao prvi glavni tajnik UN-a?

1	
---	--

_____

27. Proučite izvorni povijesni tekst i odgovorite na pitanja.

„Zabrinuti ste zbog činjenice da smo oružjem pomagali Kubi, s ciljem ojačavanja njezinih obrambenih mogućnosti. [...]. No, kako da mi procijenimo vaše postupke koji su izraženi u činjenici da ste okružili Sovjetski Savez vojnim bazama [...]. Vaše su rakete smještene u Britaniji i Italiji i usmjerene izravno na nas. Vaše su rakete smještene u Turskoj. Vi ste zabrinuti zbog Kube. Kažete da vas to brine zbog udaljenosti od samo 90 milja od američke obale, no Turska graniči s nama...

a) Tko je izrekao gore navedene rečenice (ime i prezime)?

1	
---	--

_____

b) Tko je bio na čelu države čije su rakete bile smještene u Britaniji, Italiji i Turskoj (ime i prezime)?

1	
---	--

_____

c) O kojem povijesnom događaju govori ovaj izvor?

1	
---	--

_____

28. Proučite izvorni povijesni tekst i odgovorite na pitanja.

„Raspolagao je odanošću i privrženošću – do fanatizma - velikog dijela svojih sljedbenika i pristaša, istomišljenika, suboraca, ali i dijela naroda. Sve je to, dakako, imalo i svoju mračnu crnu stranu odbačenih, nevino osuđenih - sjetimo se samo Hebranga - progonjenih, zatvaranih, stotina osuđenih na Golom otoku itd. Posjedovao je i određeni osobni šarm, oduševivši čak takoiskusna lisca kakav je bio Churchill [...]. Ponašao se kao ravnopravan velikim i kao takva prihvaćale su ga vođe najvećih svjetskih sila: SAD-a i SSSR-a [...]. Nije se doimao kao uzurpator koji se nasilno dočepao vlasti. [...]. Bio je legenda naše mladosti, proslavljeni partizanski heroj, o kojima su pjevane pjesme, s čijim su imenom na usnama poginuli mnogi naši znanci i prijatelji.

a) Tko je autor/ica teksta (ime i prezime)?

1	
---	--

_____

b) O kojoj osobi govori povijesni izvor (ime i prezime)?

1	
---	--

_____

c) Kako se zvao pokret potkraj 1960-ih i početkom 1970-ih koji je zahvatio Hrvatsku, a važnu ulogu u njemu imao/la je autor/ica teksta ?

1	
---	--

_____

VII. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć i na slijepim povijesnim zemljovidima.

29. Na slijepom zemljovidu SFRJ označite:

a) Brojem 1 označite državu kojoj pripada prikazani grb:

1	
---	--

b) Brojem 2 označite državu kojoj pripada prikazani grb:

1	
---	--

c) Brojem 3 označite državu kojoj pripada prikazani grb:

1	
---	--

30. Na slijepom zemljovidu koji prikazuje kolonijalnu Afriku početkom 20. stoljeća označene su države koje su bile kolonije europskih država.

- a) Navedite ime države koja je posjedovala koloniju koja je na slijepom zemljovidu označena brojem 1.

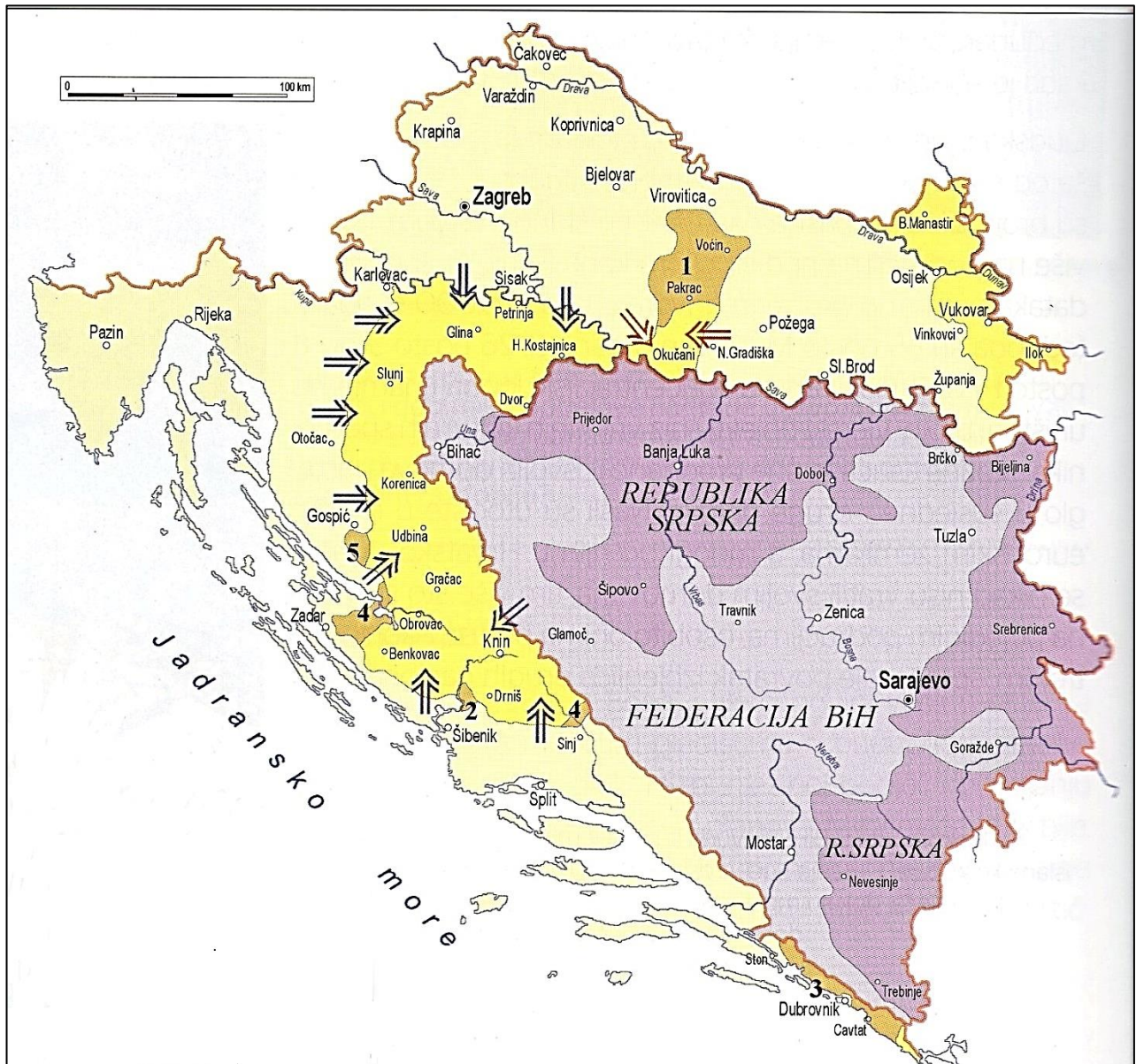
- b) Navedite ime države koja je posjedovala koloniju koja je na slijepom zemljovidu označena brojem 2.

- c) Navedite ime države koja je posjedovala koloniju koja je na slijepom zemljovidu označena brojem 3.

---

31. Slijepi zemljovid prikazuje oslobađanje hrvatskog teritorija.

a) Kojim je brojem na karti označena operacija *Medački džep*?

1	
---	--

b) Kojim je brojem na karti označena operacija *Miljevački plato*?

1	
---	--

c) Zaokružite na zemljovidu grad u kojemu se 18. ožujka 1990.godine dogodio pokušaj atentata na predsjednika HDZ-a Franju Tuđmana.

1	
---	--